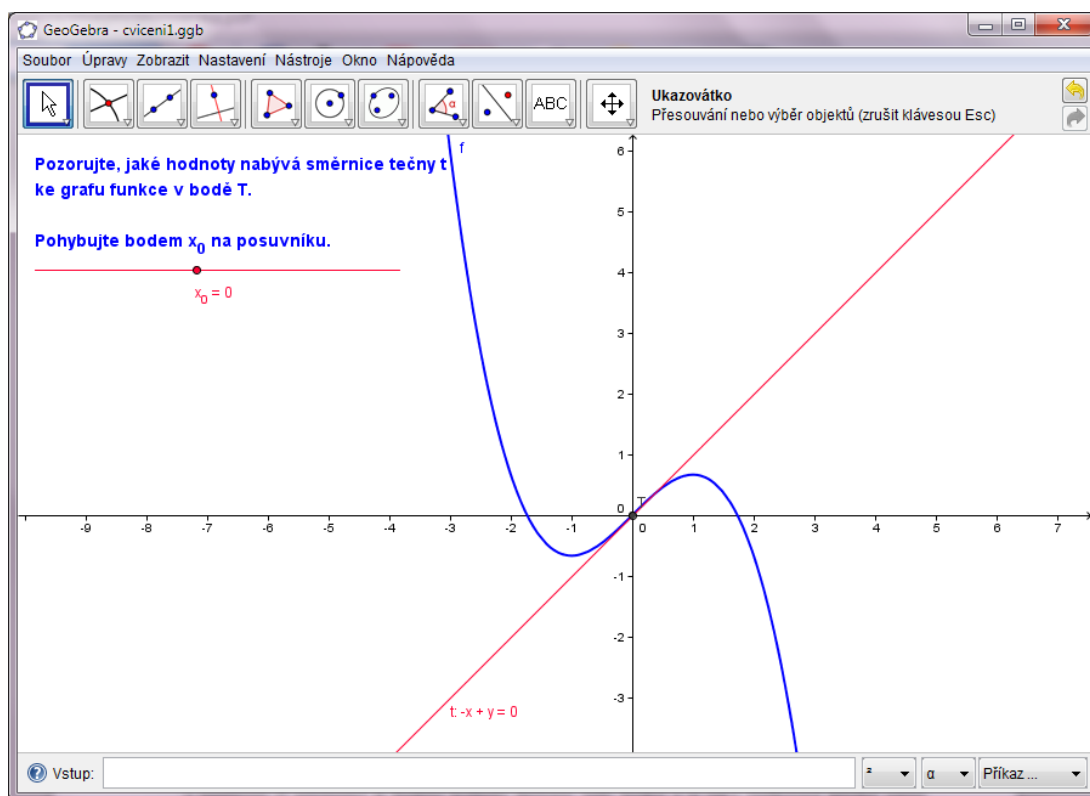

MONOTONIE FUNKCE

Monotonie je vlastnost, označující, zda je funkce v bodě či na daném intervalu monotónní, tzn. zda je konstantní, rostoucí, klesající, příp. nerostoucí, či neklesající.

CVIČENÍ 1. OTEVŘETE SI [CVICENI1.GGB](#) A POZORUJTE, JAKÉ HODNOTY NABÝVÁ SMĚRNICE TEČNY V BODĚ T KE GRAFU FUNKCE $f(x) = x - \frac{x^3}{3}$.

- Směrnice této tečny nabývá kladných hodnot
v intervalu $x \in$
- Směrnice této tečny nabývá záporných hodnot
v intervalu $x \in$
- Směrnice této tečny nabývá hodnoty nula pro $x =$

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

GYMNÁZIUM
PRÁCHEŇ

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

CVIČENÍ 1B. ROZHODNĚTE POMOCÍ [CVICENI1.GGB](#), ZDA
NÁSLEDUJÍCÍ VÝROKY JSOU PRAVDIVÉ.

A. Má-li funkce f v každém bodě intervalu $(a; b)$ kladnou

derivaci, je v tomto intervalu rostoucí.

ANO / NE

B. Má-li funkce f v každém bodě intervalu $(a; b)$ zápornou

derivaci, je v tomto intervalu klesající.

ANO / NE

LOKÁLNÍ EXTRÉMY FUNKCE

Lokální extrémy funkce souhrnně označují maxima a minima dané funkce v určitém intervalu („místně“) - lokální maximum, lokální minimum.

Funkce f má v bodě x_0 (ostré) lokální maximum, jestliže existuje interval (a, b) tak, že pro všechna x z tohoto intervalu platí: $[f(x) < f(x_0)] \Rightarrow f(x) \leq f(x_0)$.

Funkce f má v bodě x_0 (ostré) lokální minimum, jestliže existuje interval (a, b) tak, že pro všechna x z tohoto intervalu platí: $[f(x) > f(x_0)] \Rightarrow f(x) \geq f(x_0)$.

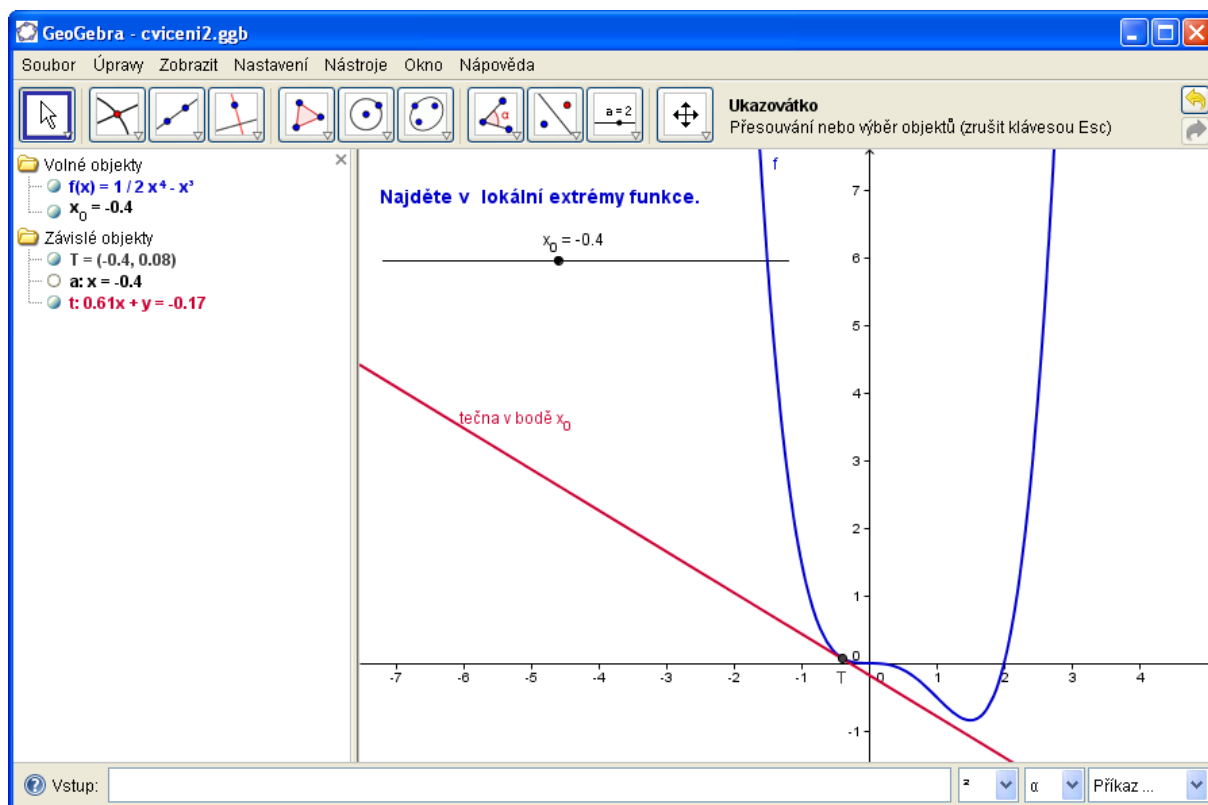
CVIČENÍ 2. NAJDĚTE V ÚLOZE [CVICENI2.GGB](#) LOKÁLNÍ EXTRÉMY

$$\text{FUNKCE } f(x) = \frac{1}{2}x^4 - x^3.$$

VE KTERÝCH BODECH JE PRVNÍ DERIVACE ROVNA
NULE?

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Z obrázku je zřejmé, že lokální extrém je pouze jeden.

Navíc derivace v lokálním extrému je rovna nule.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

GYMNÁZIUM
PRACHEŇ

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

NUTNÁ PODMÍNKU EXISTENCE EXTRÉMU

Má-li funkce f v bodě x_0 lokální extrém a existuje-li v tomto bodě derivace $f'(x_0)$, pak platí: $f'(x_0) = 0$.

POSTAČUJÍCÍ PODMÍNKY PRO EXISTENCI A NEEXISTENCI LOKÁLNÍCH EXTRÉMŮ

Nechť funkce f je definovaná a spojitá v nějakém okolí bodu x_0 .

Jestliže existuje levé okolí bodu x_0 , ve kterém je funkce rostoucí a pravé okolí bodu x_0 , ve kterém je funkce klesající, je bod x_0 bodem ostrého lokálního maxima funkce f

Jestliže existuje levé okolí bodu x_0 , ve kterém je funkce klesající a pravé okolí bodu x_0 , ve kterém je funkce rostoucí, je bod x_0 bodem ostrého lokálního minima funkce f .

Jestliže existuje okolí bodu x_0 , ve kterém je funkce ryze monotónní, lokální extrém v bodě x_0 nenastává.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

CVIČENÍ 3. V [CVICENI3.GGB](#) JE DÁNA FUNKCE $f(x) = \frac{4x^2+1}{4x}$.

- Určete, ve kterých intervalech je funkce rostoucí a kde klesající.
- Ve kterých bodech definičního oboru neexistuje první derivace?
- Ve kterých bodech definičního oboru je první derivace rovna nule?
- Určete lokální extrémy funkce.

